

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseket a szerkesztőség és a kiadóhivatal mérsékelt áron vesz fel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Mátyás király-tér 8.
Telefon-szám 164.

Megjelenik hetenként négyszer.

Előfizetési árak:

Félévre 650 korona, negyedévre 325 illér
Vidékre félévre 8 korona.

Egyes szám ára 6 fillér

T Á V I R A T O K.

Höfer jelentése

Budapest, augusztus 29. Hivatalos jelentés.

Orosz-román harctér.

Károly főhadiszállás hadsereg hárveonala: Az Almos dunai monitor Turn-Szeverinnél tüzeléssel több katonai telepet megsemmisített. Határbiztosító csapatok a hat-száz kilométer kiterjedésű magyar-román határhegység összes átjárójánál harcra bocsátkoztak és az ellenséget mindenütt, ahol zászlóaljainkra akadt, véres fejlet vertük vissza. Különösen Orsovától délkeletre, Petrozsénynél, a Vöröstorony-szoros vidékén, a Brassótól délre fekvő magaslatokon, ahol a bátor 82. számú székely gyalogezred honi földjét védelmezte és a gyergyói hegységben előretolt osztagainkat csak erős román megkerülő hadoszlop nagy kerülésével végrehajtott előnyomulása indította arra, hogy hátrább előkészített számunkra kijelölt állásokba tervszerűen visszavonuljanak.

Bukovinában, Galiciában és a Kárpátokban nincs nevezetesebb esemény.

Höfer, altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.
(Miniszterelnökségi sajtóosztálya.)

A német nagy főhadiszállás jelentése

Berlin, augusztus 29. (Legfőbb hadv. jelenti.)

Nyugati hadszíntér.

Az arcvonal számos szakaszán az ellenség fokozódó tüzérségi tevékenysége volt észlelhető. A Somme és a Maas területén az ágyuharc ismét igen hevessé vált. A Sommetől északra az angolok Thiepval és Pozieres között tetemes erővel megismételték támadásaikat, amelyek véresen meghiúsultak. A támadások részben közelharcra vezettek, amely Auvilleitől északra elkeseredetten tovább folyik. A Delville erdőnél és Guillemonttól délkeletre több kézigránát támadást vertünk vissza. A Maastól jobbra a franciák a Thuaumont erdő és Fleury között, valamint az erdős hegységben támadtak. A támadás hullámai a tüzérség, gyalogság és géppuskák tüzeiben összeomlottak. Tihmilletől délre és délkeletre gyengébb ellenséges előretörések eredménytelenek maradtak.

Keleti hadszíntér.

A helyzet általában változatlan. Egyes helyeken a tüzelés kissé élénkebb volt. A Stochodtól nyugatra Rudka Czemyssen mellett gyalogsági harcokra került a sor. A Dnyesztertől északra orosz támadások elhárítása alkalomával több, mint egyszáz orosz elfogtunk.

A Kárpátokban orosz és román előcsapatokkal összeütközések voltak.

Legfőbb hadvezetőség.

Hivatalos török jelentés

Konstantinápoly, augusztus 29. A török haderő az oroszokat Hamadannál visszavetették. Hamadunt és környékét megüszitották az ellenségtől. A kaukázusi fronton a jobbszárny megtámadta az oroszokat és teljesen megverte. Az oroszok **több ezer halott** hátrahagyásával menekültek. A törököknek sok zsákmány és fogoly maradt a kezükön. (Táviróda.)

Tisza nyilatkozik.

Budapest, augusztus 29. A Nyolc Órai Újság egy sugalmazott cikkben jelenti, hogy téves az ellenzéknek azon állítása, mintha Tisza miniszterelnök nem lett volna minden külpolitikai eseményről előre értesítve. Tiszának mindig módjában áll külpolitikai kérdésekben befolyását érvényesíteni.

A főrendiház valószínűleg ülést tart pénteken, amikor is Tisza behatóan fog nyilatkozni a külpolitikai és a háborús helyzetről és tájékoztatni fogja az országot.

Készülődés Görögországban

Athén, augusztus 29. A miniszterelnökhöz a Kamara mai ülésén egy képviselő külpolitikai kérdésben sürgős interpellációt terjesztett.

A görög vezérkar főnökének helyettese kedden délután audiencián volt a királynál. A vezérkar főnök helyettesnek a kihallgatása teljes három óra hosszat tartott. A hosszú ideig tartó audienciához görög politikai és antant körökben messzemenő következtetéseket fűznek. (Táviróda.)

Románia ellen

Berlin, augusztus 29. A Kancellár elrendelte, hogy az ellenséges követeléseket illető tiltó rendelkezés a román követelésekre is kiterjesztessék. A Kancellár a főhadiszállásra utazott. (Táviróda.)

Elsülyesztett angol cirkáló.

Berlin, augusztus 29. A Wolf-ügynökség jelenti. E hó 24-én egy német tengeralattjáró hajó az északi tengeren elsülyesztett egy angol segédcirkálót. Valószínű, hogy az angol hivatalos jelentésben említett Duke of Albani segéd cirkálóról van szó. (Táviróda.)

Monitorjaink munkában

Budapest, augusztus 29. A román hadüzenetet követő napon már munkába léptek dunai monitorjaink. Az **Almos** nevű dunai monitor Turn Szevizint támadta meg és ágyúval több katonai telepet semmisített meg. Dunai hajórajunk más hajói ágyú tűz alá vették Giurgiót és felgyújtották az ottani petroleum finomító telepet.

Egy rendeletre

hivatkozva tagadta meg első ízben a bajai szerb pap egy magyar feliratu sírkövek a bajai szerb temetőben való elhelyezését. Hogy ezt a sírkövet utóbb rabuliztikus kifogás és kibuvó alapján mégis megengedték, az tulajdonképpen nem is számít. A valóság az, hogy megtörténhetett Magyarországon az a hallatlan eset, hogy a magyar nyelv jogait vitássá lehetett tenni.

A magyar nyelv jogait vitássá tette egy felkezezt papja egy elavult rendelet alapján, amely rendelet tulajdonképpen nem is azt mondja, amit a szerbek kiolvasnak belőle.

Mert az a rendelet azt mondja, hogy joga van a görögkeleti szerb egyháznak a cirill szerb nyelvet használni. Ez a rendelet tehát jogot ad arra, hogy a szerb nyelvet is használják. Amikor ezt a rendeletet kibocsájtották, aligha gondoltak arra, hogy akad majd olyan eset is, amikor a magyar kormánynak egy rendeletét használják fel arra, hogy a magyar nyelvet valahonnan Magyarországon kihalassák. Az a körülmény, hogy a magyar kormány egy nemzetiség nyelvének jogot adott, még nem jelentheti azt, hogy a nemzet és az állam nyelvét háttérbe szorítsák. Szóval az a rendelet semmi esetre sem tiltja ki a szerb temetőből a magyar nyelvet. Hiszen az iskolákban is jogosan használják a szerbek a szerb nyelvet és mégis van egy miniszteri rendelet, amely a hitoktatóknak meghagyja, hogy az olyan görögkeleti vallású szerbeket, akik a magyart vallják anyanyelvűeknek, nem szabad más, mint magyar nyelven tanítani a hittanórákon.

Világos, hogy a szerbeknek joguk van a szerb nyelvet használni, de semmi esetre sincsen joguk a magyar nyelvet bárhol is kitalítani.

Ez az egy bajai eset bizonyítja, hogy ehhez hasonló eset előfordulhatott már és még a jövőben is előfordulhat. Ennek elejét kell venni. Nem szabad többé előfordulni annak, hogy a magyar nyelv használata bárhol is korlátozassék. Anélkül, hogy megtörténhetett a dolga Konyovics pékárével, ugy megtörténhetik ilyen, vagy hasonló eset más alkalommal mással is.

Mint hogy a magyar nyelven esett sérelem Baján történt meg, Baja város törvényhatóságának dolga az ügyet a kezébe venni. Irjon fel a törvényhatóság a kormányhoz és kérje, hogy vagy semmisítsék meg a rendeletet, vagy adjon ki a kormány egy újabb tündeletet, amelyben kioktatja a szerbeket arról, hogy akkor, amikor a szerb nyelvnek jogot adnak, az még nem jelenti azt, hogy ezzel a magyar nyelv jogait megnyirbálják.

Kérjünk egy olyan rendeletet — elég szomorú, hogy ilyen kell kérni — amely meghagyja, hogy a magyar nyelv használatát sehol sem lehet korlátoz közé szorítani.

Messenger leány

idény legszellemebb vigjátéka
RITTA CLERMONT-tal
Vasárnap Az URANIÁBAN.

Halász tábornok.

Igy hívták őt mindonfelé, ahol ismerték és szerették, így hitták őt mindenütt, mert mindonki ismerte és szerette. Nem volt az ő neve a parancsolóan hangzó „generális” vagy a lakajos „öreg méltóságos” hanem csak úgy: Halász tábornok, puritán, de egyszersmind büszke kifejezése annak, hogy a város közönsége, mely itteni letelepedése óta szeretetébe és tiszteletébe fogadta egy mesés szorgalmu, saját erejéből emelkedett, erős magyart egyéniséget tisztelt benne, a vitéz katoná tekintélyes személye összerolvasd a munkás polgár nemes lényével, a rideg katnai szellemet, melyben nevelkedett, tompította és fejtatta az a nemes egyszerűség mely lelkétől lelkedzett polgári erőnye volt, a szerény elzárkózottsággal, mely egyéni életét jellemezte karöltve járt a minden hazafias és közhasznu cél, intézmény testület iránti meleg érdeklődés, odaadó működés, minden szép és helyeletes eszmény iránti őszinte lelkesedés és nem egyszer sikraszállás öretük. „Egyszerű volt külsőségeiben, de nemcsak voltak eszelekedetei.” Ezért szerették és tisztelték városzerte.

Leereszkedő, uri modora, mindenkihez egyaránt nyájassága, mások polgári állásának és tisztjének megbecsülése különösen ragyogóvá tették az ő fényes jellemét.

A köszöntésben őt senki meg nem előzötte, ő volt az első az örvendezőnél a gratulációval, a buslakodónál a részvétell. Mindenkinek a politikai nézeteit tiszteletben tartotta, nem tett különbséget, civil és katoná megbecsülése közt, nem a rangját nézte az embernek, hanem az életét.

És akik közelebből is ismerték őt azok tudják, hogy milyen liberális gondolkodásu, milyen korrál haladó volt az ő szelleme, milyen pótolhatatlan barátja volt a haladásnak, az igaz kultúrának, véráz attá hazánk gyorslempője fejlődésének és a szociális igazságtalanságok kiküszöbölésének.

Az ő lelkének hurjait is borzasztóan megrázkódtatta a rettenős világrengés szigorú igazsággal mérlegelte a véres jelent és nem egyszer komor gondokkal hánytorgatta forrón szeretett hazájának feltett jövőjét, de mindig rendíthetetlen bizalommal azziránt, a magyar nép iránt melynek ő maga is oly testestől lelkestől igaza fia volt.

Halász tábornok nincs többé! Halász tábornok „egy esendesebb hazába költözött.” De ez a város könnyes szeretettel özi meg az ő derék polgárának emlékét, az ő katonabajtársal mindig ünnepelni fogják szívükben az ő diadalmas karrierjét, az ő tisztelői az utolsó göröngyön túl is tisztelni fogják az ő életét, és akik őt szeretetükbe fogadták igaz kegyelettel őrzik megmintá katonai és polgári erőnyek tüdőklő mintaképet.

Dr. Stern József.

H I R E K.

Korlátozások

léptek a forgalom terén ismét életbe A szabadka—bajai vonalon tegnap óta csup n egy vonatpár közlekedik. Szabadkáról Bajára reggeli 7 órakor érkezik és Bajáról Szabadkára esti fél nyolc órakor indul a vonat. Az újabb forgalmi korlátozást tegnap

már anyiban is megéreztek, hogy a budapesti lapok nem érkeztek meg és így tegnap egész napon át nem volt fővárosi újság Baján. Sokan nem tudták, hogy tegnap már nem megy reggel Szabadkára vonat, kimentek az állomásra és így persze lemaradtak. Több bajai ügyvédnek lett volna Szabadkán tárgyalása, de ezek se tudtak útjutni.

A néhány hónap előtt megnyitott budapesti interurban telefont beszüntetik ismét.

A táviratforgalom is bizonyos körbe megszűnt.

— **A Bajai Független Újság táviratai.** Tekintettel arra, hogy a vonatjárásban ismét zavar van és így a fővárosi lapok sem jönnek rendszeren, gondoskodunk fővárosi tudósítónknál, hogy bőségesebb táviratokkal lássa el lapunkat.

— **A bajai ifjuság jótékonycélu hangversenyének bruttó jövedelme** 467 10 korona, kiadás 192 K 51 fillér tiszta jövedelem tehát 274 K 59 fillér.

— **Nincs liszt** már megint a városi lisztüzletekben. A város hiába kér, könyörög, sürget, sürgönyöz nem kap lisztet. A Haditermény nem utalványozott ki és így tegnap már megint egész légio ember maradt kenyér nélkül. Hát meddig fogja ezt még így csinálni a Haditermény? Intézkedjék a város, hogy a Haditermény ne várjon napokig a lisztet kiutalványozásával. Nem elég, hogy a Haditermény méltóságos igazgatói jölkölnak, a nép is akar enni.

— **A szintársulat** szeptember hó elsején megkezdli újra működését. A társulat új és régi tagjai már megérkeztek és már nagyban folynak az előkészületek a szezon nyitására. A társulat a lehető legpompásabban van összeállítva és előre láthatólag a legkiválóbb előadásokat fogják produkálni. Első előadás a „Jönnek a németek”

— **Elűtötte a vonat.** Szombaton este halálos sérülés érte Lintner Pál 21 éves máv. kiségit mozgóort. Lintner Bácsalmáson érte szerencsétlenség, elűtötte egy vonat, úgy hogy életveszélyes sérüléseket szenvedett Szabadkáról egy mozdony és egy kocsi ment ki Bácsalmásra. Mikor megérkeztek Szabadkára a mentők kivitték a kórházba, ahol szombaton este 7 órakor meghalt.

— **Egy anya szerencsétlensége.** Pacsérről jelentik: A pacséri szállások közt Kollár Jánosné szül. Herczeg Mariska 26 éves fiatal asszonynak, aki áldott állapotban volt, egy ökor felhasította a hasát. Az asszony családja egy szabadkai sebészfőorvost vitetett ki hozzá, aki az asszonyt meg is operálta s a csecsemőt életre hozta. Az operáció azonban nem tudta a szerencsétlen anya életét megmenteni, a műtét után Kollárné sérülésébe belehalt. Másnap az ujszülött is meghalt. Az anyát és gyermekét egy koporsóban temették el a pacsériak óriási részvét mellett.

Szerkesztői üzenet.

I. S ur. A felszólalást a legnagyobb készséggel tesszük közzé. A kéziratot azonban — a dolog természeténél fogva — előzetes cenzura alá kell bocsátanunk és ezért — késő délutáni órákban jutván kezeinkhez — a közlés egy nap késedelmet szenved. Addig is türelmet kérünk.

A „Bajai Céllovész Társulat“ elnöksége, igazgatósága és választmánya, úgy a saját mint az összes tagtársak nevében megilletődött szívvel és mély részvétellel tudja, hogy éveken át ügybuzgó Elnöke, a Társulat érdekeinek fáradhatatlan harcosa és munkása méltóságos

HALÁSZ KÁROLY

cs. és kir. tábornok úr

f. évi augusztus hó 28-án egy csendesebb hazába költözött.

Amilyen egyszerű volt külsőségeiben, olyan nemesek voltak cselekedetei.

Emlékét igaz kegyelettel őrizzük meg és részvétünket testületileg fejezzük ki a gyaászaboruú családnak.

— **Lábizadás** ellen a legbiztosabban ható szer a **Formatol**. Egy üveg ára 120 korona. Kapható Baján egyedül Lovasi Ödön gyógyszerárán az „Üdvözítőhöz.“

A szerkesztésért és kiadásért felelős: FODOR KÁROLY.

Segédszerkesztő: Dr. STERN JÓZSEF.

Kiadó: CORVIN NYOMDA, BAJA.

Nyomatott a „Corvin“-könyvnyomda gyorsajtóján Borán, Mátyás király-tér 8.

Bécsi tanítónő

Zongora, német és francia nyelvben ad leckét a legmagasabb műveltségig, Levelek kéretnek a **CORVIN**-nyomdába. K E. jelige alatt

Egy fiu szolgának felvétetik a Bajai Kereskedelmi és Iparbanknál.

3 drb nagy szőlőkád, daráló, prés és egyéb felszerelési tárgyak eladó. Cim a kiadóban.

Veszek használt
belső és külső
KERÉKPÁR GUMMIT
FRÄNKL IGNÁC
Baja, Pesti-ut 15. sz.

Szeretetadományokat kér a
Hadségélyező Hivatali átvételi
különítménye IV. Váci-utca 38.

Eladó

A Sütő-utca 7-ik számú ház, szabad kézből. :-:

Czim a kladó-hivatalban. :-:

Folyó évi szeptember 4-én hétfőn délelőtt 10 órakor Sütő-utca 7. szám alatti házban megtartandó árverésen a **zongorát, tükröket** stb, házi berendezéseket a legtöbbet ígérőnek :-: :-: eladják. :-: :-:

Segítsük a háboruban szerencsétlenül járt hős katonáinkat és azok családját.

HENNY PORTEN

legújabb szerepében mutatkozik be. Vasárnap Az **URANIABAN**.

BAJAI KERESKEDELMI és IPARBANK
(BAJA ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UTCA 9. SZÁM.)

Saját tőkél: **1.600,000** korona.

Elfogad **TAKARÉKBETÉTEKET**. Leszámitol ezidő szerint is **VÁLTÓKAT**. Engedélyez **JELZÁLOGKÖLCSÖNÖKET**. Vesz és elad **ÉRTÉKPAPIROKAT** ÉS **PÉNZNEMEKET**. Előleget ad **ÁRUKRA** ÉS **ÉRTÉKPAPIROKRA**. Triesti Általános Biztosító Társaság. (Assicurazioni Generali) főügynöksége. **Átvesz** tűz-, jég-, élet, betöréses lopás és baleset elleni biztosításokat.

az elasztikus
cipősarok

PALMA

figyelje
meg
TARTÓSSÁGÁT

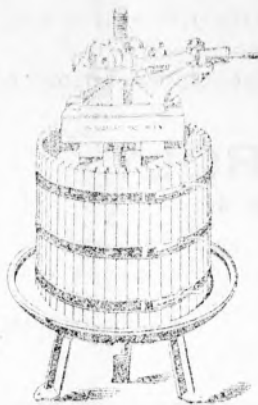

PALUGYAY

PEZSGÓ

KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ HAZAI TERMÉK

HIRDETÉSEK
jutányos áron felvétetnek.

Eredeti Mayfarth-féle
törvényileg védett
„HERKULES“

bor és gyümölcs-sajtók.
Elsőrendű gyártmány
Viznyomásu bor- és gyümölcs-
sajtók
Felül nem mult
Szőlő- és gyümölcs-örlők szü-
retelő berendezések.

MAYFARTH PH. és TSA

gazdasági gépgyár

Bécs (Wien) II. Taborstrasse 71.

Árjegyzék ingyen.

Képviselek keresetnek.

Különleges gyártású sajtók, borászati készülékek számára.

Sirolin "Roche" biztos
gyógyhatást nyújt katarrhusoknak
hörghurutnál, asthmanál, influenza után.
Sirolin "Roche" kezdődő tüdőbetegséget
csirájában elfojt. Kellemes íze és az étvá-
gyra való kedvező befolyása megkönnyítik
a Sirolin "Roche"-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek
meghűléseit legbiztosabban a
Sirolin "Roche"-al kezelik. Ezért
nélkülözhetetlen ezen elismert és
bevált szer minden háztartásban.
Szíveskedjék a gyógyszárakban
határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

„ATLAS“

ASBEST CEMENTPALA

versenyen kívül legkitűnőbb
minőségű tetőfedő anyag.

AZONNALI SZÁLLÍTÁSRA

minden mennyiségben kapható.

Védjegy

Védjegy

Sürgőnycim:

Palatias Budapest.

Telefon:

179-60

„ATLAS“

Asbestcementpalagyár Részvénytársaság

Központi iroda: Budapest, Dorottya-u. G/a. Gyár: Budafok.

Főelárusítóhely Baja **GRÜNHUT MIKSA BAJA.**

és környéke részére: Spitzer-féle téglá-, cementárú- műkögyára.

Sürgőnycim: Grünhut, Baja.

Telefonszám: III.

Etető és itató

Vályukat

Kütfedőlapokat

Sirkereteket

Vasbetonból

készít:

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá és ce-

ment-gyár

Baja.

Telefon szám. 111

**„MODIANO“
CLUBSPECIALITÉ**

**A LEGDRÁGABB
DE
A LEGJOBB!**

Ez a kiváló minőségű, úgy a híveleket
mint a laposokból nyomatlanok, de
mindenikben benne van viznyomásal
a védjegy és a gyárca aláírása: S. J. Modiano